

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 358 – април 2019

Производство на плодове в България – реколта'2018

Площите с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения в земеделските стопанства през 2018 година заемат 68.3 хил. хектара. Реколтирани са 39.8 хил. хектара. Произведената продукция от плодове е 228.5 хил. тона.

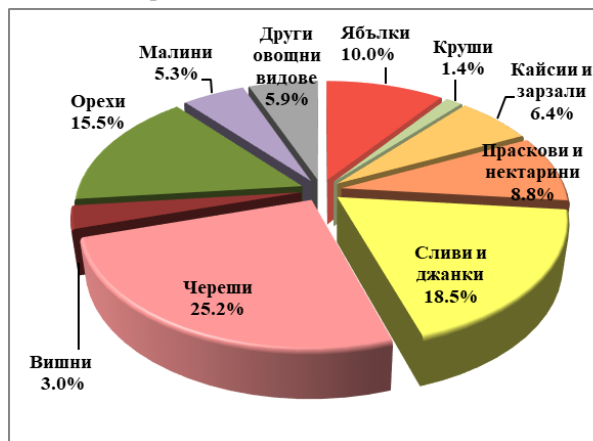
Таблица 1. Площи, производство и средни добиви на овощни, черупкови и ягодоплодни видове – реколта'2018

Овощни видове	Общо площи* (хектара)	Млади невстъпили в плододаване (хектара)	Реколтирани площи (хектара)	Производство (тонове)	Средни добиви (кг/хектар)
Ябълки	4 860	411	3 981	50 298	12 635
Круши	712	98	571	3 358	5 881
Кайсии и зарзали	3 664	334	2 550	13 592	5 330
Праскови и нектарини	4 348	268	3 521	28 879	8 202
Сливи и джанки	11 781	2 819	7 357	56 433	7 671
Череши	13 040	1 363	10 049	55 309	5 504
Вишни	1 884	510	1 184	4 791	4 046
Орехи	18 130	9 207	6 181	5 116	828
Бадеми	2 636	764	1 091	1 286	1 179
Лешници	3 767	2 422	799	393	492
Малини	2 499	179	2 102	7 450	3 544
Други овощни видове	934	258	468	1 596	-
ОБЩО	68 255	18 633	39 854	228 501	-

* Общо площи – плододаващи, невстъпили в плододаване и изоставени площи с възможност за възстановяване

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, Производство на плодове – реколта'2018

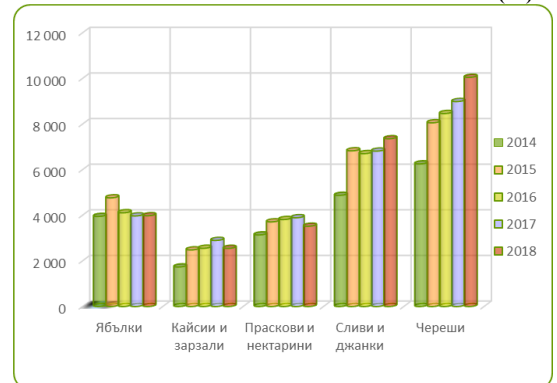
Графика 1. Относителен дял на реколтираните площи – реколта'2018

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

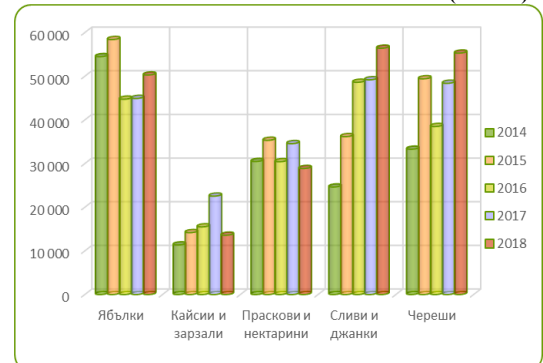
През 2018 година са реколтирани 88% от плододаващите площи, заети с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения. Поради климатични и други причини около 12% от плододаващите площи с овощни видове не са реколтирани. Общо реколтираните площи през 2018 г. са със 7.8% повече спрямо 2017 г. Най-голям дял заемат черешите – 25.2%, следват сливите и джанките – 18.5%.

Графика 2. Реколтирани площи за 2014-2018 година (ха)

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове“

Графика 3. Производство на плодове за 2014-2018 (тонове)

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове“

Резултати и анализи

Таблица 2. Реколтирани площи – реколта'2018, по статистически зони и статистически райони (хектари)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череша	Вишни	Орехи	Малини	Други овощни видове	ОБЩО
България	3 981	571	3 521	2 550	7 357	10 049	1 184	6 181	2 102	2 358	39 854
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>1 685</i>	<i>269</i>	<i>2 566</i>	<i>2 392</i>	<i>4 734</i>	<i>5 277</i>	<i>704</i>	<i>4 786</i>	<i>1 463</i>	<i>1 561</i>	<i>25 437</i>
Северозападен	437	13	44	13	1 028	128	84	528	174	223	2 672
Северен централен	292	96	375	2 078	1 405	910	237	1 218	317	193	7 121
Североизточен	421	71	103	157	1 083	611	314	1 034	751	407	4 952
Югоизточен	535	89	2 044	144	1 218	3 628	69	2 006	221	738	10 692
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>2 296</i>	<i>302</i>	<i>955</i>	<i>158</i>	<i>2 623</i>	<i>4 772</i>	<i>480</i>	<i>1 395</i>	<i>639</i>	<i>797</i>	<i>14 417</i>
Югозападен	883	87	704	10	761	2 490	165	111	340	150	5 701
Южен централен	1 413	215	251	148	1 862	2 282	315	1 284	299	647	8 716

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

Таблица 3. Сравнение на реколтираните площи с овощни видове – реколта'2017 и реколта'2018

Култура	Реколта 2017 (хектари)	Реколта 2018 (хектари)	Изменение 2018 спрямо 2017 г. (%)
ОБЩО	36 962	39 854	7.8%
<i>от които:</i>			
Ябълки	3 973	3 981	0.2%
Праскови и нектарини	3 893	3 521	-9.6%
Кайсии и зарзали	2 898	2 550	-12.0%
Сливи и джанки	6 815	7 357	8.0%
Череша	8 989	10 049	11.8%
Вишни	1 074	1 184	10.2%

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове“

Реколтираните площи с овощни видове са се увеличили със 7.8% в сравнение с 2017 година. Увеличение с 11.8% се наблюдава при черешите, при вишните – с 10.2%, и при сливите с 8.0%. От черупковите с най-голямо увеличение са реколтираните площи с лешници – с 35.4%, орехите – с 22.5%. При малините увеличението е с 12.8%.

От реколтираните площи с череша 36% и 58% с праскови и нектарини са в Югоизточния район. В Южния централен район са 35% от реколтираните площи с ябълки, а в Северния централен район – 81% от площите с кайсии.

Таблица 4. Производство на плодове – реколта'2018, по статистически зони и статистически райони (тонове)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череша	Вишни	Орехи	Малини	Други овощни видове	ОБЩО
България	50 298	3 358	28 879	13 592	56 433	55 309	4 791	5 116	7 450	3 275	228 501
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>21 518</i>	<i>1 527</i>	<i>20 270</i>	<i>12 784</i>	<i>34 202</i>	<i>28 278</i>	<i>2 870</i>	<i>3 994</i>	<i>5 408</i>	<i>2 036</i>	<i>132 887</i>
Северозападен	4 121	62	301	71	4 815	658	409	462	576	217	11 692
Северен централен	2 870	392	2 800	11 566	10 132	4 456	1 161	1 032	982	247	35 638
Североизточен	6 000	463	694	434	8 992	2 581	975	795	2 891	255	24 080
Югоизточен	8 527	610	16 475	713	10 263	20 583	325	1 705	959	1 317	61 477
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>28 780</i>	<i>1 831</i>	<i>8 609</i>	<i>808</i>	<i>22 231</i>	<i>27 031</i>	<i>1 921</i>	<i>1 122</i>	<i>2 042</i>	<i>1 239</i>	<i>95 614</i>
Югозападен	7 340	592	6 832	45	5 053	14 944	555	158	1 011	410	36 940
Южен централен	21 440	1 239	1 777	763	17 178	12 087	1 366	964	1 031	829	58 674

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

Таблица 5. Сравнение на производството на плодове – реколта'2017 и реколта'2018

Култура	Реколта 2017 (тонове)	Реколта 2018 (тонове)	Изменение 2018 спрямо 2017 г. (%)
ОБЩО	219 847	228 501	3.9%
<i>от които:</i>			
Ябълки	44 927	50 298	12.0%
Праскови и нектарини	34 572	28 879	-16.5%
Кайсии и зарзали	22 542	13 592	-39.7%
Сливи и джанки	49 194	56 433	14.7%
Череша	48 391	55 309	14.3%
Вишни	4 106	4 791	16.7%

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове“

През 2018 г. са произведени 228 501 тона плодове, което е с 3.9% повече в сравнение с 2017 г. Водещо място в производството на плодове заемат Югоизточният район – 27%, и Южният централен район – с 26%. В Югоизточния район е съсредоточено производството на праскови (57%) и на череша (37%). Южният централен район заема 43% от производството на ябълки в страната, на круши – 37%, на сливи – 30%, и на вишни – 29%. В Северния централен район са произведени 85% от кайсиите за страната. При производството на малини най-висок дял заема Североизточният район.

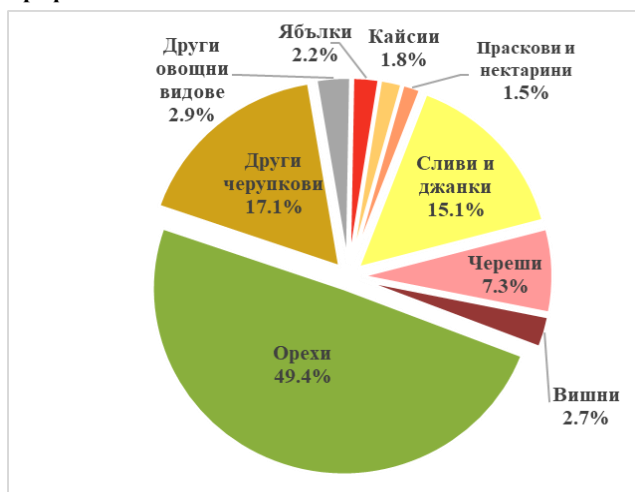
Таблица 6. Средни добиви – реколта'2018, по статистически зони и статистически райони (кг/ха)

Статистически зони Статистически райони	Ябълки	Круши	Праскови и нектарини	Кайсии и зарзали	Сливи и джанки	Череши	Вишни	Орехи	Малини
България	12 635	5 881	8 202	5 330	7 671	5 504	4 046	828	3 544
<i>Северна и Югоизточна България</i>	12 770	5 677	7 899	5 344	7 225	5 359	4 077	835	3 697
Северозападен	9 430	4 769	6 841	5 462	4 684	5 141	4 869	875	3 310
Северен централен	9 829	4 083	7 467	5 566	7 211	4 897	4 899	847	3 098
Североизточен	14 252	6 521	6 738	2 764	8 303	4 224	3 105	769	3 850
Югоизточен	15 938	6 854	8 060	4 951	8 426	5 673	4 710	850	4 339
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	12 535	6 063	9 015	5 114	8 475	5 665	4 002	804	3 196
Югозападен	8 313	6 805	9 705	4 500	6 640	6 002	3 364	1 423	2 974
Южен централен	15 173	5 763	7 080	5 155	9 226	5 297	4 337	751	3 448

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

Средните добиви от ябълки, сливи и джанки, череши и вишни за реколта'2018 са по-високи в сравнение с реколта'2017. С 22.8% е увеличен средния добив при ябълките в Южен централен район и 45.3% в Северозападен район. Средният добив при ябълките е 12 635 кг/ха и е с 11.7 % по-висок в сравнение с реколта'2017. При сливите средният добив е с 6.3% по-висок в сравнение с 2017 г.. При вишните средният добив за страната се увеличава с 5.8% и е 4 046 кг/ха, като в Северен централен район е най-висок – 4 899 кг/ха. Средният добив при черешите е 5 504 кг/ха и е с 2.2 % по-висок в сравнение с реколта'2017.

Графика 4. Относителен дял на площите с овощни видове, невстъпили в плододаване – реколта'2018.

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

Таблица 7. Реализация на плодове – реколта'2018

Култура	За собствена консумация	За търговската мрежа	За прера- ботка	Други направ- ления
Ябълки	3.3%	52.2%	28.3%	16.2%
Праскови и нектарини	1.2%	38.4%	30.6%	29.8%
Кайсии и зарзалии	2.2%	35.0%	23.4%	39.4%
Сливи и джанки	3.1%	33.3%	37.4%	26.2%
Череша	1.2%	29.8%	48.7%	20.3%
Вишни	0.3%	24.5%	69.3%	5.9%
Орехи	2.1%	51.0%	23.7%	23.2%
Малини	0.6%	23.7%	67.0%	8.7%

Източник: МЗХГ, отдел „Агростатистика“, „Производство на плодове – реколта'2018“

Площите с невстъпилите в плододаване овощни насаждения, отглеждани в стопанствата през 2018 година, са 18.6 хил. ха.

Най-голям относителен дял от невстъпилите в плододаване площи през годината заемат орехите – 49.4%, други черупкови – 17.1%, и сливи и джанки – 15.1%.

От новосъздадените насаждения през стопанската 2017/2018 година 62% са от костилкови видове, 30% са черупкови видове, а семковите и други заемат 8%. От костилковите видове най-голям е делът на сливите (54.4%), следвани от черешите (24.8%).

Реализирани са 95% от произведените 228 501 тона плодове. За търговската мрежа са насочени 37%, за преработвателната промишленост – 37.8% от плодовете, а 2.2% са за собствена консумация.

Напоаявани са 41.5% от плододаващите и невстъпилите в плододаване насаждения. От напоаяваните площи 45.9% са напоаявани чрез инсталации за капково напоаяване, а 34.2% – гравитачно. Най-голям е делът на напоаяваните площи с череша, сливи, орехи, праскови и ябълки.

Предпочитаната обработка на почвената повърхност е изораване или окопаване, приложена при 71% от площите с овощни насаждения. Химическо обезтревяване се прилага при 3% от площите, предимно при череша, ябълки, сливи и праскови.

Общо върху 38% от засадените площи са внесени минерални торове, а върху 8% – органични. Минерални торове са внесени на 74% от площите с праскови и нектарини, на 66% от площите с череша и на 65% от площите с кайсии. Резитба се провежда на насажденията върху 67% от площите на плододаващите и невстъпилите в плододаване. Срещу болести се третират около 53% от засадените площи с овощни, черупкови и ягодоплодни видове, а срещу неприятели – 50%.

Методологични бележки

Изследването за **производство на плодове – реколта'2018**, се провежда от отдел “Агростатистика” при Министерството на земеделието, храните и горите в съответствие с изискванията на Регламент (ЕО) № 543/2009 на Европейския парламент и на Съвета и делегиран Регламент (ЕС) 2015/1557 на Комисията, относно статистиката за растениевъдните култури, като са отчетени националните особености и допълнителни нужди от информация. Анкетата е реализирана в периода от 05.11.2018 г. до 28.02.2019 г.

Цел на изследването: Да се установят реколтираните площи с овощни, черупкови и ягодоплодни насаждения, производството на плодове и средните добиви за реколта'2018.

Респонденти – обект на изследване са земеделските стопанства, които отглеждат овощни, черупкови и ягодоплодни видове.

Метод на изследването: Наблюдението е извадково и е проведено чрез интервю със земеделските стопани. Извадката е случайна и стратифицирана и е изготвена на база данните от преброяване на земеделските стопанства в България през 2010 година и нови стопанства, създадени след 2010 година. Приложен е праг, над който всички единици са наблюдавани изчерпателно.

Начин на провеждане: Анкетата е реализирана от експерти и служители в областните дирекции „Земеделие“.

Географски обхват – изследването покрива територията на цялата страна.

Референтен период – стопанската 2017/2018 година.

Въпросник – състои се от шест страници. Включва административна информация за идентификация на стопанството и въпроси за плододаващи и реколтирани площи с овощни видове, за производството на плодове от реколта'2018, за площи с млади, невстъпили в плододаване насаждения, реализация на произведените плодове, методи за напояване, обработка на почвата и торене.

Конфиденциалност – за да се гарантира тайната на индивидуалните данни, някои от показателите се публикуват в обобщени позиции. Това са случаите, когато: има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория или когато едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Реколтирана площ – площта, от която е прибирана продукцията. Тя може да е равна или по-малка от засадената площ след изключване на всички непроизводствени площи (напр. млади насаждения, невстъпили в плододаване).

Производство – обем на прибраната продукцията, вкл. загубите след прибиране на реколтата и бракувана продукцията в стопанството. Включват се количествата, използвани директно в стопанството и реализираните на пазара, изразени в тегловни единици на основния продукт.

Средни добиви – резултативна величина, изчислена въз основа на производството и реколтираните площи, т.е. прибраната продукцията от единица реколтирана площ.

Достъпност на статистическата информация – резултатите от провежданите от отдел “Агростатистика” при МЗХГ изследвания са публикувани на сайта на Министерството на земеделието, храните и горите на адрес:

<http://www.mzh.government.bg/bg/statistika-i-analizi/izsledvane-rastenievadstvo/danni/>

Информацията се предоставя на Евростат и се публикува в статистическия годишник и статистическия справочник на НСИ.

Статистическите райони, цитирани в публикацията, са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS2), съгласно Регламент (ЕС) № 31/2011.

Статистическите райони, които образуват ниво 2 (NUTS 2), са следните:

Северозападен – Видин, Враца, Монтана, Ловеч, Плевен;

Северен централен – Велико Търново, Габрово, Русе, Разград, Силистра;

Североизточен – Варна, Добрич, Търговище, Шумен;

Югоизточен – Бургас, Сливен, Ямбол, Стара Загора;

Югозападен – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица), София;

Южен централен – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Хасково.

